

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ХАРКІВСЬКИЙ
СПЕЦІАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ
КОМПЛЕКС ІМ. В.Г. КОРОЛЕНКА»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

Сценарій
вечора пам'яті
до Дня Чорнобильської трагедії
«Чорнобиль – біль України»

Харків
2014

Сценарій вечора пам'яті до Дня Чорнобильської трагедії

Звучить мінорна мелодія. Ведуча промовляє слова:

«...Третій Ангел просурмив і впала з неба велика зізда, що горіла, немов світильник. І впала на третину рік і на джерела вод. Ім'я цієї зізди – полинь. І третина вод стала полином. І багато людей вмерли від вод, тому, що вони гіркими стали...».

/Біблія. Новий завіт. Откровення святого Івана Богослова/

І вед. У ніч з 25 на 26 квітня 1986 року о першій годині 23 хв. 40 сек., коли всі спали безтурботним сном, над 4-м реактором Чорнобильської атомної електростанції несподівано розірвало нічну темряву велетенське полум'я. Почався новий відлік українського часу. Болісний, Гіркий. Печальний...

Читець:

Жорстокий, ніжний і свавільний світе,

Скажи скоріш, що діяти мені,

Тебе чи ненавидіти, а чи любити

У міражах чорнобильських вогнів?

Мовчиш... А серце жде і прагне слова,

Немов земля обвуглена – тепла

Людських долонь, котрі не пахнуть кров'ю,

Бо маками у полі проросла.

О, світе мій, твоя палає врода,

І полум'я шалено гоготить,

Обпалює епохи і народи,

І в мене мисль...

А час іде – не спить.

Не спить і серце, відповіді хоче

За всіх, хто жив, живе і буде жить...

Допоки нам дивитиметься в очі

Зловісний стронцій атомних страхіть? /В.Сташук. Атомний диптих/

І вед. У ці дні ми привертаємо увагу, як української так і світової громадськості, до страждань людей, які зазнали і продовжують зазнавати дії радіації, а це більше 3 мільйонів наших співвітчизників і жителів інших держав: Білорусії та Росії. Серед них і ті, хто захистив світ від страшної біди ціною свого здоров'я, а інколи й життя. Ми схиляємо перед ними голову.

/пісня "На Чорнобиль журавлі летіли"/

І вед. Пам'яті Володимира Правика, Віктора Кібенха, Миколи Тищенка, Миколи Ващука, Василя Ігнатенка, Володимира Тищури, які першими вступили у двобій з аварією на ЧАЕС, присвячується...

Читець:

З бідую, кажуть, тільки ніч

Потрібно перебути.

І знову сни прийдуть до віч,

Та біль припише спрутом

А я принижений іду,

І дибється дорога.

Несу у світ свою біду

Крізь сумніви й тривоги

Несу, неначе, немовля,

Що так зайшлося криком,

Аж захиталася земля

Тривожно й огнелико.

Хай світ довкруг її гуде,

Я буду колихати.

Її щоночі і щодень –

Біда повинна спати.

Віддати людям на землі себе

У кожному добрім і гарячій олові,

Допоки світить небо голубе,

Допоки світ займеться із любові.

Віддати все: і доброту, і мсту,
Що не дадуть й камінню збайдужіти,
І навіть злість, і зненависть святу,
Що світ Ілюзій може спопелити.

Віддати людям на Землі себе. /В.Стащук. *Віддати людям на Землі себе*/.

II вєд. Серед тих, хто першими опиняється на місцях, позначених смертю і болем обов'язково є медики. Їм не звикати до екстремальних умов. Але тоді, у 1986-му, мало хто знав, що собою представляє аварія на ЧАЕС. Це – пізніше. А тоді, у травні 1986-го, вірні своєму обов'язку, медпрацівники-фельддери Ю.П. Петренко, В.С. Калістратенко, лікар швидкої допомоги Старосілецької дільничної лікарні Д. Шульгань, медсестра Г.І.Гетманенко, фельдшер-лаборант З.Р.Гордієнко, водії М.Г.Денисюк, О.Ю.Зейналов поспішили в "зону". Їм першим було найважче. Насамперед тому, то знали, як це може позначитись з часом на здоров'ї людей. Про себе тоді ніхто не думав. Завідуюча тарапевтичним відділом поліклініки В.М.Ясінська одна з тих 50 працівників, котрі протягом місяця проводили медобстеження в Овруцькому районі. Нині вона відповідає за надання медичної допомоги потерпілим від аварії на ЧАЕС.

I вєд. Поміж ти, хто брав участь у ліквідації аварії на ЧАЕС були 196 військовозобов'язаних жителів нашого району. Ризикуючи власним здоров'ям і навіть життям ці, в основному молоді люди, в ті дні не спасували перед труднощами. Серед них В.Батюк, Н.Крищенко, О.Чудовський, В.Павлов, П.Васильєв, М.Волинець і інші. Це завдяки їхній і інших ліквідаторів мужності та звитязі вдалося нарешті приборкати смертоносну стихію, врятувати рідну землю від радіаційного опустошення.

ІІ вед. Вони були серед перших, і першими пішли із життя. Коли їм у 1986 році сказали: "Треба", вони нічого не питали, зібрали наспіх свої речі і поїхали в "зону". Працювали. Кожен з них поруч з тисячами інших робив там свою звичну справу. Сьогодні зрозуміло: наслідки аварії на ЧАЕС могли б бути значно більшими, якби не самопожертва і мужність тих, хто був там у перші тижні після лиха... Ці троє теж були там... Нині їх вже нема серед живих: Гурман Степана Давидовича /1933-1994/ – водій АТП 11842, Понятківський Володимир Іванович /1950-1994/ – робітник агробуду, Придаток Петро Миколайович /1954-1995/ – старшина міліції.

Читець. Чорнобильський дзвін

За ким же б'є він?

За тим, хто пішов

У високу блакить,

Щоб звідти на мудрість

Нам очі відкрить.

Щоб пам'ять не згасла,

Щоб ти пам'ятав

Як розлючений той

Там реактор палав.

Чорнобильський дзвін

Печаль і журба,

За ними б'є він

Кого вже нема...

I вед. Їх було 16 – пожежників нашого району. Їх було 16-ть з Коростишева і Стрижівки, хто за тривоною відбув до Чорнобиля у ті страшні не тільки для України дні. Дорошенко Михайло Володимирович, Волгаєв Борис Григорович, Громницький Константин Станіславович, Андрушко Олександр Григорович, Майданюк Володимир Петрович, Бедило Сергій Іванович, Кримський Петро Евстахіївч, Жиленюк Андрій Григорович.

Пильов Микола Олександрович, Налімов Анатолій Миколайович, Жигадло Олег Петрович, Дзядевич Станіслав Антонович, Бісик Володимир Борисович, Вацьківський Віктор Флоріанович, Доманський Анатолій Антонович, Шклярук Микола Васильович. Майже всі вони потерпілі другої категорії.

II вед. З-поміж активних учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС були і наші зв'язківці. Їм доручили забезпечувати безперервний телефонний та радіозв'язок не тільки з Києвом, а й з найвіддаленішими куточками колишнього Союзу. Першим у Чорнобиль тоді поїхав електромонтер А.Рудницький. Бригада електриків під керівництвом В.П.Журби двічі виїжджала в села Народицького району. Вахтовим методом працювали там оператори В.Сиричник, Л.Бондаренко, телефоністка В.Фламінг.

I вед. Гіркий чорнобильський хрест випав й акумуляторнику райтелекому М.Королю. У той час, коли сталася аварія хлопець служив у армії і його разом з інтими солдатами одразу ж послали на ліквідацію катастрофи. Ризикуючи життям, вручну скидав графіт із розбурханого реактора.

Читець: Чорнобильський вітер по душах мете,

Чорнобильський пил на роки опадає,

Годинник життя безупинно іде ...

Лиш пам'ять, лиш пам'ять усе пам'ятає. /Олена Матушек/

II вед. Всього в нашому районі проживає 1924 чол., котрі постраждали через аварію на ЧАЕС, в т.ч. 1445 дітей, 285 учасників ліквідації, в т.ч. першої категорії 11 чол., другої - 221, третьої - 53. За роки, що минули від того чорного дня, в районі померло 12 чоловік, котрі мали статус потерпілих від аварії на ЧАЕС, в т.ч. 9 ліквідаторів, 3 – переселенці.

I вед. Важко знати, що на твоїй з діда-прадіда землі не можна жити. Дорога, що веде в нікуди... Спорожнілі будинки з розбитими вікнами вдивляються у вічі, душу, в саме серце, наче вони кричать і благають про допомогу. Скажений вітер шугає порожніми квартирами, риплять незачинені дверцята. Холодом віє пустка... Жодної живої душі, а на підвіконні залишена дитиною лялька. Вона, як згадка про щасливе минуле, як надія на добре майбутнє, як доказ страшного сьогодення.

Читець: Мій біль, мій жаль, моя біда,

Моя ти пам'ять вічна.

Земля покинута й не та,

Отруєна й незвична.

Зелений край, колишній рай,

Краси шматки роздерті,

Отруйний дощ на чорний гай,

Тепер – це зона смерті.

Колючий дрiт, залiзний щит,

Богом полишена земля, i

Сiрий байдужий краєвид –

Мiй бiль, печаль моя...

/звучить пiсня А. Арцибасова "Покинута хата"/

II вед. Дорога в нiкуди... Точнiше, вона в Чорнобиль, але вона не має вороття. Чорнобиль... Ранiше це слово асоцiювалося зi спокоєм i красою, а тепер – зi смертю, скалiченими долями, з табличками бiля криницi: "Пити воду – заборонено", "Радiацiя". А кращих криниць, здавалося, не було по всiх округах. Iз прапраглибин били джерела дзвонкової.

Читець: Чим бiльше води з криницi брати,

То тим вона смачнiша.

Завмер журавлик бiля хати,

В цеберцi – синя тиша.

Журавлик сам бiля порога –

Нема кого вiтати.

Вдивляється в нiму дорогу,

Як вартовий на чатах...

Водi в криницi вiк журитись,

Бо квіти в'януть тихо.

Як журавлю на те дивитись

І не зарадить лиху?

І вед. Обезлюдніли села, де століттями росли жито, виховували дітей. Тепер у селах моторошна тиша. Лише гадюччя і вужі повзають на його околицях. Довкруг все заростає бур'яном.

Ні звуку, ні скрипу, лиш вітер

Гуляє в порожніх оселях...

Ще треба й таке пережити –

Безлюдні покинуті села.

Читець: (автор Олена Колодюк)

Було село. І називалось Рудня.

На річці Жерев. Рудня Жеревецькою була.

Була на карті малюсінька краплина,

Була... Була... тепер нема.

Радилися діти тем. Старі там помирали,

Корови паслись, чувся крик гусей.

Лелеки клекотіли над хатами,

І співом півень вдосвіта будив. людей.

Було село. Тепер села немає.

Там річка омивала береги

І люди там жили,

Тепер і їх немає –

Роз'їхались по світу хто куди...

О Господи! За що таке прокляття

На мій народ, на рід мій, на село?

Прости нас, Господи, за сльози наші

І за молитви недосказані, прости.

II вед. Здавна чудовими краєвидами, щедро врожайними садами, прекрасними місцями відпочинку, лісами, багатими ягодами, грибами, горіхами славилась чорнобильська земля. Та тільки до жахливої ночі 1986 року. Відтоді ця земля почала називатися "зоною".

Пройшла гроза і не була озонною,

А де тепер не "зона" на землі?

І де межа між зоною й не зоною?

I вед. Зоною радіаційного забруднення стали Народицький, Овруцький, Олевський, Лугинський, Малинський, Коростенський райони нашої області. Радіація – це пустка, страх, смерть. Проте люди це живуть і працюють на забруднених радіонуклідами територіях, ходять в школу і садки діти. Але вони вже хворі. Це перший наслідок аварії на ЧАЕС.

Повертають люди в зону жити,

Де росте уражена трава,

Де убивчий стронцій сіють квіти

й стала мертвію вода жива.

II вєд. Проходять роки після аварії на ЧАЕС. А біль не вщухає, тривога не покидає людей, пов'язаних із скорботним часом ядерного апокаліпсиса. Чорнобильська біда надовго залишиться у нашій пам'яті. Ще довго ми будемо відчувати на собі її наслідки, ще довго чутимемо її дзвони. Вони лунатимуть за тими, кого вже немає, кого не стане завтра, хто заплатив за чиюсь помилку своїм здоров'ям, життям.

I вєд. "Мирний атом" став для України і прилеглих земель гірше війни. Збитки від аварії на ЧАЕС доведеться відшкодувати ще дуже довго...

II вєд. Доземно схиляємося в подяці перед ліквідаторами цієї страшної аварії. Перед живими. Перед пам'яттю до часу померлих від радіаційного смерчу.

/Звучить пісня "Молитва" у виконанні О. Білозір/

Читець: Подай у душі доброго вогню –

Хай воскресає світ животворящий,

Хай до нащадків озоветься пращур,

Хай древній рід збере свою рідню.

Очисть від скверни воду нам і кров

Хай доля нас завчасно не займає...

Пошли нам, Боже, згоду і любов,

І той вогонь, що в світі нас тримає.